

Handläggning	Izabel Johansson	Socialdepartementet
Direkttelefon	+46722363665	
Epost	izabel.johansson@trollhattan.se	
Datum	2020-10-13	s.sof@regeringskansliet.se
Diariernr	KS 2020/00552 700	

Remiss Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende - förslag till bestämmelser rörande bl.a. omedelbar placering, sekretess och skolgång (Ds 2020:16)

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens synpunkter

Promemorian har lästs av personal inom Arbetsmarknads- och socialförvaltningen med stor erfarenhet av att möta barn och vuxna som har bevittnat eller utsatts för våld, både gällande utredning och i insatser som avser boende för skydd tillsammans med vårdnadshavare. Dessa synpunkter är därefter centralt sammanställda.

Sammanfattning av synpunkter

Barn och unga i skyddade boende är en utsatt grupp och det är angeläget att arbeta för att deras rättigheter stärks.

Förvaltningen vill framföra synpunkten att övervägandet och dess förslag samt förklarande texter i promemorian lämnar utrymme för feltolkning när det gäller vilket förfarande som ska tillämpas efter föreslagna fyra veckors omedelbar placering i skyddat boende. Denna otydlighet ger i sin tur en svårighet till att ställning till förslaget och dess faktiska bidrag till ett förstärkt barnrättsperspektiv eller ej.

Förvaltningen ser i generellt positivt på förslagen till bestämmelser om tydligare reglering, definition och ansvar för skyddat boende. Vi välkomnar tydligare krav på kvalitet i verksamheterna och att skyddande boenden görs tillståndspliktiga samt blir föremål för uppföljning med särskilda kvalitetskrav, likaså förslagen om omedelbar placering, sekretess och skolgång.

Förvaltningen har identifierat risker med den nya placeringsformen som avser ökad handläggning, svårigheter att bedöma förekomst av våld samt risker vid inhämtande av samtycke av den våldsutövande vårdnadshavaren.

Gällande att ge socialnämnden befogenheter att omedelbart kunna placera ett barn i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare när det saknas samtycke från den andra vårdnadshavaren. Förslag paragraf Socialtjänstlagen 6 kap 1a § SoL, samt Lagen om vård av unga 6 b §, 1 a § LVU:

Stadskansliet

Ökad administration på bekostnad av arbetet med att skydda utsatta personer i det akuta läget

Omedelbar placering utan samtycke från ena vårdnadshavaren föreslås hanteras på motsvarande sätt som omedelbart omhändertagande i enlighet med LVU. Risk bedöms föreligga att det kommer att krävas större resurser för handläggningen av ärendet snarare än att i det akuta skedet fokusera på att skydda och stötta de som utsatts.

Svårigheter att bedöma och påvisa förekomst av våld inför omedelbar placering

Enligt förslaget ska sannolikhetsbedömning göras för att påvisa barnets behov av skydd och stöd till följd av hot, våld eller andra övergrepp. Ytterligare ett kriterium är en bedömning att placeringen inte kan avvaktas med hänsyn till risken för barnets säkerhet och hälsa.

Förslaget öppnar för otydlighet och osäkerhet i vissa situationer, vilket kan innebära att våldsutsatta och barn står utan det skydd de behöver.

Underlag för att påvisa våld kan vara svårt att få fram, exempelvis om det akuta skyddsbehovet uppstår efter hot om våld och psykiskt våld som inte föregåtts av någon särskild våldshändelse eller polisanmälan. Många barn kan också inledningsvis neka till att det förekommit våld och den skyddsökande föräldern kan neka till att barnet har varit med om eller bevittnat våld.

Inhämta samtycke från den våldsutövande parten

Att inhämta samtycke uppfattas, till skillnad från det som står i promemorian, som svårt i denna typ av ärenden. Att inhämta ett samtycke bedöms innebära ytterligare risk för våld, och en konsekvens kan då bli att våldsutsatta av rädsla avbryter processen. Särskilt stor risk finns vid hedersproblematik. Svårighet att inhämta samtycke bedöms föreligga både inför placering i skyddat boende och under placering inför ett eventuellt beslut om ansökan om vård enligt LVU, eller förlängd placering i enlighet med förslag om fortsatt SoL-placering.

Avseende förfarandet vid behov av fortsatt placering efter omedelbar placering i skyddat boende

I enlighet med förslaget ska en omedelbar placering i skyddat boende utan samtycke från ena föräldern pågå som längst i fyra veckor. Därefter, vid behov av fortsatt placering om samtycke av den våldsutövande vårdnadshavare fortfarande saknas bedöms det vara otydligt i förslaget hur fortsatt handläggning och hantering av ärenden ska ske. Se text på sidan 43 i förslaget.

”- En omedelbar placering i skyddat boende bör få pågå under högst fyra veckor. Den tidsfristen bör inte kunna förlängas. Tidsbegränsningen behövs eftersom det är fråga om ett väsentligt ingrepp i en vårdnadshavares bestämmanderätt. Det är dessutom rimligt att anta att nämnden under en sådan tidperiod kan utreda vårdnadshavarnas samtycke på det sätt som avses i 6 kap. 13 a § FB och även närmare utreda barnets behov av skydd och stöd. Det betyder att socialnämnden med stöd av den sistnämnda bestämmelsen kan besluta om ett barns fortsatta placering i skyddat boende, om de kriterier som anges i bestämmelsen är uppfyllda”

Med denna text i beaktade har detta öppnat för olika tolkning av vad som sker efter fyra veckors placering i skyddad boende. De två tolkningarna är;

1: Att en ansökan måste göras i enlighet med lagen om vård av unga, LVU, för att säkerställa att barnet kan vara fortsatt placerad på skyddat boende.

2: Den omedelbara placeringen i skyddsboende får pågå under högst fyra veckor, och under de veckorna får vi utreda våldsutövarens samtycke till placering. Om vi inte får ett samtycke låter vi utskottet fatta beslut om placering i skyddat boende mot den andra vårdnadshavarens vilja, d.v.s. enligt föräldrabalken.

Motivationsarbetet försvåras vid krav på samtycke

Erfarenheten visar att det krävs omfattande motivationsarbete för att våldsutsatta ska överkomma svårigheterna det innebär att lämna sitt hem och söka skydd, ofta tillsammans med sina barn. Att i denna situation tvingas påvisa allvarligheten i våldet, ta ställning till och medverka till utredning och eventuellt beslut om LVU-vård för att säkerställa barnens trygghet kan befaras försvåra motivationsarbetet med den skyddsbehövande och med sannolikhet öka konflikten med den våldsutövande parten.

Paul Åkerlund
Kommunstyrelsens ordförande

Per Johansson
Tf stadsdirektör

KS § 289

Dnr 2020/00552 700

Remiss Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende - förslag till bestämmelser rörande bl.a. omedelbar placering, sekretess och skolgång (Ds 2020:16)

Sammanfattning

2016 fick en särskild utredare i uppdrag av regeringen att föreslå åtgärder för att stärka barnrättsperspektivet för barn som visas i s.k skyddat boende tillsammans med en av vårdnadshavarna. Betänkandet Ett fönster av möjligheter - stärkt barnrättsperspektiv för barn och skyddat boende (SOU2017:112) överlämnades 2018.

I betänkandet föreslås att insatsen skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen som en ny placeringsform för vuxna och för barn som medföljande till vuxen vårdnadshavare, och begreppet skyddad boende ska definieras i socialtjänstförordningen. Vidare ska skyddat boende vara tillståndspliktigt och omfattas av nya kvalitetskrav. Förslag lämnas också om att barn i skyddat boende ska omfattas av samma regelverk som andra placerade barn, vilket bland annat innebär att socialnämnden ska följa barnets vistelse i boendet. Vidare föreslås ändringar i skollagen för att tydliggöra att elever som vistas i skyddat boende i annan kommun än hemkommunen ska ha rätt till skolgång både i vistelsekommunen och när barnet återvänder till hemkommunen.

Därefter har dessa förslag kompletterats i vissa avseende. Den aktuella promemorian behandlar lagstiftning för att ge socialnämnden befogenheter att omedelbart kunna placera ett barn i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare när det saknas samtycke från den andra vårdnadshavaren. Det föreslås också möjliggöra sekretess hos kommuner och regionen för adresser till skyddade boende och hem för vård eller boende som bedriver sådan verksamhet. Slutligen föreslås tydliggörande av elevens rätt till skolgång vid placering samt övergångsbestämmelser och konsekvensändringar i Socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till funktionshindrade och skollagen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts KS § 289

Remissen har beretts på arbetsmarknads- och socialnämnden,
dat 2020-10-22.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelsens förvaltning, dat 2020-10-22,
Yttrande från kommunstyrelsens förvaltning dat, 2020-10-22,
Förvaltningens kommentar och synpunkt på Departementspromemorian,
Bilaga 1: Departementspromemorian Stärkt barnrättsperspektiv för barn i
skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande omedelbar placering,
sekretess och skolgång.

Yrkanden

Ordföranden yrkar enligt liggande förslag att:
Kommunstyrelsen beslutar att ställer sig bakom arbetsmarknads- och
socialförvaltningens synpunkter på förslagen till "Stärkt barnrättsperspektiv
för barn i skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande omedelbar
placering, sekretess och skolgång" och översänder dessa till
Kommunstyrelsen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att
kommunstyrelsen bifaller detta.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ställer sig bakom arbetsmarknads- och
socialförvaltningens synpunkter på förslagen till "Stärkt barnrättsperspektiv
för barn i skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande omedelbar
placering, sekretess och skolgång" och översänder dessa till
Kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen